

Nærings- og fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Høringsuttalelse - Svar på "Utkast til forskrift om endring i forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret"

Innledning

Fiskeridirektoratet viser til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) sitt høringsnotat av 13. april 2023 vedrørende forslag til forskrift om endring i forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften). NFD ber om innspill innen 15. juni 2023.

Fiskeridirektoratets høringsinnspill

1. Bakgrunnen for forslaget

Det fremgår av høringsnotatet at formålet med de foreslåtte endringene er en klargjøring av bestemmelsene om unntak i produksjonsområdeforskriften § 12, samt en innstramming på enkelte områder. NFD mener at disse endringene vil legge til rette for en mer effektiv saksbehandling.

NFD viser til at «(g)runnlaget for trafikklyssystemet er at det er oppdrettsnæringens påvirkning på det ytre miljøet som skal styrke justeringen av produksjonskapasiteten. Formålet med unntaksreglene er at en lokalitet som i liten grad påvirker miljøet, kan kvalifisere til unntak fra nedtrekk eller vekst uavhengig av hvordan miljøsituasjonen er ellers i produksjonsområdet. Reglene skal samtidig bidra til å styrke incentivene til å redusere miljøpåvirkningen vesentlig. Samtidig må ikke ordningen føre med seg andre uheldige virkninger».

Fiskeridirektoratet er enig med NFD i at det foreligger behov for klargjøring av unntaksbestemmelsene i produksjonsområdeforskriften § 12. Det er på det rene at bestemmelsene oppfattes som kompliserte og vanskelig tilgjengelige, og at dette har skapt uklarhet med hensyn til hvordan de skal forstås og praktiseres både i forvaltningen og i næringen. Kompleksiteten skyldes i vesentlig grad at tilleggsveksten skal regnes inn i en

eller flere tillatelser når grunnlaget for unntaket oppnås ved driften på en eller flere lokaliteter. Når det kan være flere tillatelser som i ulik og varierende grad benyttes på lokaliteten(e) vil beregningene nødvendigvis fremstå som kompliserte. Fiskeridirektoratet bemerker at en svært komplisert unntaksregel i seg selv kan innebære et rettssikkerhetsproblem.

På et prinsipielt grunnlag mener Fiskeridirektoratet at regelverket i større grad enn i dag bør legge til rette for at flere næringsaktører vil legge om driften til alternative produksjonsmetoder der hvor det er hensiktsmessig, for eksempel for å løse miljøutfordringer. Det følger av Meld. St. 16 (2014-2015) at formålet med opprettelsen av trafikklyssystemet er å oppnå forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen.¹ Etter direktoratets syn vil det være i tråd med trafikklyssystemets formål å styre regelverksutviklingen for produksjonsområdene slik at det i større grad legges til rette for premiering av samarbeid mellom aktører over større geografiske områder, fremfor oppnåelse av kriterier knyttet til enkeltlokaliteter. Dette vil kunne være en måte å oppnå lavere miljøpåvirkning over større geografiske områder på, og legge til rette for reelle endringer i teknologi som kan stimulere til bærekraftig vekst i disse områdene. Fiskeridirektoratet ser imidlertid at en slik prinsipiell omlegging vil kreve større endringer enn de som er omfattet av høringen nå.

Fiskeridirektoratet er i tvil om alle de foreslåtte endringene er egnet til å oppnå formålet om forenkling. Videre ser vi momenter som kan tilsi at enkelte av de foreslåtte endringene ikke vil bidra til å styrke formålet med unntaksordningen, nemlig å premiere de aktørene som driver med lav miljøpåvirkning. Fiskeridirektoratets synspunkter vil utdypes i det følgende.

2. Kommentarer til NFD sine endringsforslag

2.1 Nærmere om endret § 12

Etter dagens regelverk kan en aktør kvalifisere for unntak dersom «*lakseluslarver ikke slippes ut i frie vannmasser, og dette er dokumentert for den sist gjennomførte produksjonssyklusen og samtidig for en periode på minimum 12 måneder av en uhildet faginstans*», jf. produksjonsområdeforskriften § 12 første ledd bokstav a. Denne bestemmelsen er i hovedsak foreslått videreført, med unntak av at det nå skal være tilstrekkelig å dokumentere at lokaliteten er *utformet* slik at egg og lakseluslarver ikke slippes ut i frie vannmasser. Videre er det lagt til grunn at myndighetene i slike tilfeller ikke er opptatt av hvor lang tid det har vært produksjon på lokaliteten, da tilbudets størrelse beregnes på grunnlag av samme kvalifikasjonsperiode etter ny § 12 b og dermed vil avhenge av den reelle kapasitetsutnyttelsen i denne perioden. Fiskeridirektoratet er positive til at bestemmelsen videreføres med mindre endringer.

En aktør kan også kvalifisere for unntak dersom vedkommende oppfyller vilkårene i produksjonsområdeforskriften § 12 første ledd bokstav b. NFD sitt endringsforslag innebærer flere endringer og innstramminger sammenlignet med vilkårene i dagens bestemmelse. Fiskeridirektoratet vil i det følgende knytte kommentarer til enkelte punkter, og komme med noen forslag til alternative løsninger.

Lusegrense for unntakskvalifikasjon

Det følger av forslag til ny § 12 første ledd bokstav b nummer 1 at et vilkår for unntak er at det «*var færre enn 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk ved alle tellinger fra og med uke 13 til og med uke 39 i kvalifikasjonsperioden, eller det ikke er sluppet ut flere egg og frittsvømmende stadier av lakselus til miljøet enn det ville vært sluppet ut fra et tilsvarende*

¹ Se blant annet side 8.

antall fisk med et lusenivå under 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk». Dette er en videreføring av tilsvarende bestemmelse i dagens regelverk.

Fiskeridirektoratet foreslår at grensen for lus per fisk settes *lavere enn 0,1* for å kvalifisere for unntak. Direktoratet viser til at Mattilsynet arbeider med å utvikle standarder for kvalifisering av ny teknologi som benyttes for å telle lakselus automatisk. Frem til slik regulering er på plass, har Mattilsynet gjort lettelsener i dispensasjonsordningen for å ta i bruk nye tellemetoder for lakselus.² Fiskeridirektoratet mener at dette muliggjør dokumentering og håndheving av en lavere lusegrense enn 0,1. Direktoratet har ikke tilstrekkelig grunnlag på nåværende tidspunkt til å foreslå konkrete verdier for en ny og lavere lusegrense, men antar at det uansett vil bli nødvendig å sende forslaget ut på ny høring dersom NFD velger å ta inn Fiskeridirektoratets forslag om lavere lusegrense. Spørsmålet om verdi for en lavere lusegrense vil i så fall bli et naturlig høringstema.

Direktoratet er innforstått med at en lavere lusegrense enn 0,1 vil innebære at det per i dag vil bli vanskelig å oppfylle vilkårene for unntak for de aktørene som driver i tradisjonelle sjøanlegg med åpne merder og/eller ikke benytter automatisk telling av lakselus. Imidlertid mener Fiskeridirektoratet at dette vil kunne gi et incentiv for å ta i bruk teknologi som reduserer utslipp av lakselus, eksempelvis lukket merdteknologi. Direktoratet oppfatter også at havbruksnæringen har uttrykt et behov for et slikt incentiv, særlig i lys av at det er sannsynlig at det vil ta tid før et rammeverk for en miljøteknologiordning er på plass. Alternativt gir en slik endring i unntaksbestemmelsen et incitament for å ta i bruk automatisk telling av lakselus med de fiskevelferdsmessige fordeler som det kan gi.

Kvalifikasjonsperioden

I forslaget til forskriften § 12 første ledd bokstav b fremgår det at departementet kan «*gi tilbud om økt kapasitet til innehaver av tillatelser som har lokaliteter (...) som i vesentlig mindre grad enn andre har bidratt til å påvirke smittepresset av lakselus i løpet av en kvalifikasjonsperiode på to år ved å oppfylle gitte vilkår. Kvalifikasjonsperioden går fra og med uke 40 i et oddetallsår til og med uke 39 i neste oddetallsår. (...)*».

Ovennevnte innebærer en justering slik at kvalifikasjonsperioden samsvarer med tidspunktet for fargeleggingsvurderingene i trafikklyssystemet. I dag er kvalifikasjonsperioden satt slik at den ligger en lakseutvandringssesong i forkant av de to sesongene som fargeleggingen vurderes etter. Dette har medført at aktører har fått informasjon om fargesetting, og dermed hvorvidt produksjonskapasiteten skal nedjusteres, være lik eller økes, på et annet tidspunkt enn hvorvidt de kvalifiserer for unntak og kapasitetsøkning. Fiskeridirektoratet ser at dette har skapt uforutsigbarhet for næringen.

Fiskeridirektoratet er i utgangspunktet positive til endringen av kvalifikasjonsperioden slik at denne sammenfaller med tidspunktet for fargeleggingsvurderingen. Vi vil imidlertid knytte en kommentar til følgende avsnitt på side 10 i høringsnotatet:

«Før fargeleggingen i 2022 ble det besluttet at den siste ekspertgrupperapporten skulle publiseres og at det skulle avholdes et dialogmøte om rapporten med mulighet til å komme med innspill. Dette medfører at departementet vil motta endelig beslutningsgrunnlag først i midten av januar og ikke i midten av november. Dette gir Mattilsynet noe lenger tid til klagebehandling enn før. Departementet mener derfor at det er rom for å skyve på kvalifiseringsperioden slik at den er koordinert med ekspertvurderingene. Det kan imidlertid være at noen klagebehandlinger tar lengre tid. I så fall må myndighetene håndtere at det kan være klager som ikke er endelig behandlet før fargeleggingen publiseres. Så lenge

² [Automatisk lusetelling: Enklere å søke dispensasjon | Mattilsynet](#)

klagesakene er ferdigbehandlet og aktøren har mulighet til å søke om å kjøpe unntaksvekst før auksjonen starter, mener departementet at dette bør gå greit. I 2021 var søknadsfristen for unntaksvekst satt til 1. mars, og Mattilsynet publiserte de første vedtakene 26. mai. Det siste endelige vedtaket etter klagebehandling ble sendt og publisert 14. januar 2022.»

Fiskeridirektoratet vil understreke at aktørene må ha søkt om og *fått tildelt* unntaksvekst fra fylkeskommunen i god tid før auksjonen starter. Bakgrunnen for dette er at unntaksvekst etter dagens system kan tildeles uavhengig av miljøstatus i produksjonsområder, slik at det også kan tildeles unntaksvekst på tillatelser i grønne produksjonsområder. Dette vil få betydning for antall tonn som vil være tilgjengelig for salg i auksjonen, og disse tallene må være avklarte før auksjonen starter. Videre må det tas høyde for eventuell klagebehandling og saksbehandlingstid hos Fiskeridirektoratets klagesaksenhet, som ved fremtidige tildelingsrunder vil være klageinstans for fylkeskommunens vedtak om tildeling av kapasitetsøkning.

Behandling mot lakselus

Det følger av forslag til ny § 12 første ledd bokstav b nummer 3 at det må kunne *«dokumenteres at det har vært gjennomført maksimalt én medikamentell behandling mot lakselus i kvalifikasjonsperioden. En medikamentell behandling er bruk av ett preparat forskrevet til lokaliteten, brukt i tråd med produktomtalen til preparatet»*. Videre følger det av samme bestemmelse nummer 4 at det må kunne *«dokumenteres at det har vært gjennomført maksimalt to ikke-medikamentelle behandlinger mot lakselus i kvalifikasjonsperioden. En ikke-medikamentell behandling er fjerning av lus med midler eller metoder som ikke er legemidler, og som innebærer fysisk håndtering av fisken.»*

På generelt grunnlag er Fiskeridirektoratet positive til tiltak som har til hensikt å ivareta fiskevelferd og redusere dødelighet. Vi ser imidlertid flere problematiske aspekter ved ovennevnte forslag. Etter Fiskeridirektoratets syn er dette forslaget ikke egnet til å stimulere til drift med lav miljøpåvirkning.

Fiskeridirektoratet vurderer at forslaget slik det er formulert vil fjerne incitamentet til å utvikle mer skånsom avlusningsteknologi, da dette vil sidestille de "beste og verste" aktørene hva mekanisk avlusning angår når det gjelder premiering med unntaksvekst.

Siden regelen om unntaksvekst ble gjort gjeldende (16.1.2017), er det gjort flere store endringer og innstramminger i regelverket som regulerer bruk og utslipp av legemidler gjennom akvakulturdriftsforskriften (endret/tilføyd ved forskrifter i 2017, 2019 og 2022). Fiskeridirektoratet gjennomførte i perioden 2019-2020 en tilsynskampanje med temaet miljøpåvirkning fra legemidler. Siden 2021 har dette vært et fast tilsynsområde for Fiskeridirektoratet. I dag er dermed situasjonen en ganske annen enn den var da regelen om unntaksvekst trådte i kraft: Vi har nå et klart og tydelig regelverk på området, både i form av funksjonsbaserte krav og detaljkrav, og miljøpåvirkning fra legemidler er utviklet til et tilsynsområde vi har god oversikt over, med effektive verktøy til følge opp virksomhetene gjennom risikobaserte tilsyn.³ Dersom vi sammenholder dette med Havforskningsinstituttets risikorapport norsk fiskeoppdrett for 2022 og 2023⁴, er Fiskeridirektoratet av den oppfatning at det i dag ikke er grunnlag for å differensiere mellom medikamentelle og medikamentfrie metoder for avlusning i regelen for unntaksvekst. Den øvre grensen bør da settes som et bestemt antall behandlinger uavhengig av metode, der nivået på kjønnsmodne lakselus som resulterer i behandling er det avgjørende momentet og ikke metoden som blir brukt i behandlingen.

³ Fiskeridirektoratets årsrapport 2022 side 57-58 [Årsrapportar \(fiskeridir.no\)](https://www.fiskeridir.no/Arvsrapportar)

⁴ [Rapporter | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](https://www.havforskning.no/Rapporter)

Videre vurderer Fiskeridirektoratet at den foreslåtte definisjonen av én medikamentell behandling er problematisk. Det foreligger stor variasjon med hensyn til miljøkonsekvenser av ulike preparater som er i bruk i næringen i dag. Slik denne definisjonen er formulert vil den eksempelvis dekke både behandling av ti merder med et sterkt preparat og behandling av én merd med et mildt preparat.

Videre anser direktoratet at det er uheldig å sette begrensninger med hensyn til at bruk av et preparat må følge produktomtalen. Direktoratet vurderer at dette vil være et urimelig tilleggskrav, som kan utelate bruken av enkelte medikamenter og resultere i suboptimal dosering og økt resistensutvikling. Foreskrivende fiskehelsepersonell bør, som i andre tilfeller, kunne velge den mest forsvarlige doseringen av legemidlet. Etter direktoratets oppfatning kan det imidlertid presiseres at det må gjøres vurderinger som tar høyde for at negativ miljøpåvirkning kan være større enn hva kunnskapsgrunnlaget basert på godkjente bruksmåter tilsier, ved behandlinger der resepten avviker fra den godkjente bruksmåten som er gitt i pakningsvedlegget.

Fiskeridirektoratet vurderer videre at forslaget er egnet til å øke risikoen for profylaktisk behandling, noe som er svært lite ønskelig og noe disse preparatene ikke skal brukes til.

Fiskeridirektoratet er også av den oppfatning at forslaget vil innebære at aktører med mindre lokaliteter vil ha lettere for å overholde kravene til behandling enn aktører med større lokaliteter. Direktoratet er i tvil om hvorvidt en slik indirekte favorisering vil stimulere til en samfunnsmessig effektiv arealbruk innenfor områder som er avsatt til akvakultur i kommuneplanene. Samtidig vil den miljømessige gevinsten være større dersom en stor lokalitet har lav negativ miljøpåvirkning sammenlignet med om en mindre klarer det.

I lys av ovennevnte momenter ønsker Fiskeridirektoratet å komme med et alternativt forslag til regel om behandling av lakselus. Direktoratet foreslår at skillet mellom medikamentell og medikamentfri behandling oppheves, men at det i stedet stilles krav om at behandling ikke kan foretas med lengre varighet enn en nærmere fastsatt tidsperiode. Aktøren vil da kun ha anledning til å behandle fisken mot lakselus én gang, og det vil overlates til fagpersonell å vurdere hvilken form for behandling som skal gis innenfor tidsperioden.

Ovennevnte forslag innebærer også en viss risiko for profylaktisk behandling. Fiskeridirektoratet legger til grunn at ansvaret for dette, som nå, ligger hos den som skriver ut behandlingen. Det er viktig at dette føres tilsyn med av rette myndighet.

Fiskeridirektoratet vurderer at risikoen for miljøbelastning blir mindre dersom NFD velger å ta inn direktoratets forslag, ettersom mulige utslipp i forbindelse med en medikamentell behandling vil reduseres. Etter Fiskeridirektoratets vurdering ivaretar dette forslaget også hensynet til fiskevelferd i større grad.

En utfordring med direktoratets forslag vil være å fastsette nærmere regler for tidsperioden, herunder varighet. Vi foreslår i utgangspunktet at tidsperioden har en varighet på 30 dager, men det bør utredes nærmere hvorvidt dette er en hensiktsmessig avgrensning eller om varigheten bør være noe kortere.

Det kan også være et alternativ i denne sammenhengen å definere én behandling som behandling av én enkelt merd. Det vil gjøre forutsetningene for vekst etter denne bestemmelsen enda tydeligere og det vil kunne redusere omfanget av negativ miljøpåvirkning knyttet til situasjoner der flere merder blir behandlet med legemidler for å fylle «kvoten» som ligger i én behandling, slik dette er definert i forslaget. Dersom én behandling

skal defineres som behandling av én enkelt merd, kan det være grunn til å øke taket for antall tillatte behandlinger noe.

Fiskeridirektoratet foreslår videre at det fastsettes en *grense for maksimal dødelighet* innenfor kvalifikasjonsperioden. Når hensikten bak forslaget om innføring av begrensninger av antall medikamentelle og medikamentfrie behandlinger er å redusere dødelighet, vurderer direktoratet at det er hensiktsmessig å fastsette en øvre grense for hvor høy dødelighet en aktør kan ha. Aktører som overstiger denne grensen vil da ikke kvalifisere for å søke om unntaksvekst. Dette vil også kunne gi incitament til å utvikle mer skånsom avlusningsteknologi, og bidra til å premiere de «beste» aktørene. Fiskeridirektoratet legger til grunn at et slikt forslag vil måtte utredes nærmere dersom NFD velger å etterkomme dette.

Vilkåret om at et utsett skal ha blitt avsluttet ved å slakte fisken og om flytting av fisk

I forslaget til forskriften § 12 første ledd bokstav b nummer 5 fremgår det at et vilkår for unntak er at «*[d]et har blitt avsluttet et utsett ved å slakte fisken. Dersom fisken er flyttet til en annen lokalitet, må vilkårene ha vært oppfylt på alle lokaliteter samlet innenfor kvalifikasjonsperioden*».

Det fremgår i høringsnotatet at NFD mener at det virker urimelig å ekskludere fisk som flyttes fra unntaksmuligheten dersom aktøren kan dokumentere at fiskegruppen overholder kvalifikasjonskravene gjennom hele produksjonssyklusen fra utsett til slakt på alle lokalitetene den står på. I høringsnotatet fremgår det også at Mattilsynet i utgangspunktet ikke ønsker slik drift ettersom flytting av fisk gir økt risiko for smittespredning av sykdom, men at NFD mener at dette reguleres i annet regelverk.

Fiskeridirektoratet ser flere problematiske sider ved NFD sitt forslag.

For det første kan ikke direktoratet se at NFD har beskrevet hvilke konsekvenser dette forslaget vil få for behandlingskravene i forskriften § 12 første ledd bokstav b nummer 3 og 4, dersom en fiskegruppe blir lusebehandlet på én lokalitet og deretter flyttet til en ny lokalitet. Fiskeridirektoratet vil stille spørsmål ved om det er praktisk mulig å følge opp en slik drift i tilsynsfasen, herunder hvordan tilsynsmyndighetene skal få sikker informasjon om lusebehandling som eventuelt har blitt gjennomført før fisken ble flyttet til ny lokalitet.

Videre vil Fiskeridirektoratet understreke og gi full tilslutning til Mattilsynets advarsel mot en drift som stimulerer til økt flytting av fisk mellom lokaliteter. Desto flere slike operasjoner regelverket åpner for, desto høyere blir risikoen for spredning av sykdom, samt rømming av fisk. Etter Fiskeridirektoratets oppfatning bør disse hensynene veie tyngst i vurderingen av om myndighetene skal åpne for slik flytting som forslaget legger opp til.

Fiskeridirektoratet vurderer videre at forslaget vil kunne stimulere til at aktører vil flytte fisk som er i siste vekstfase før slakt til den lokaliteten med lavest lusetall. Fisken vil dermed oppnå størst vektøkning i kilo her, noe som vil gi gevinst i form av økt unntaksvekst. Etter Fiskeridirektoratets syn vil forslaget gi fordeler for aktører som velger å utarbeide strategier som på denne måten uthuler hensikten med trafikklyssystemet. Fiskeridirektoratet frykter også at en slik regel vil åpne for grensetilfeller og situasjoner som utfordrer rammene i regelverket, og dermed virke prosessfremmende.

På grunnlag av gjennomgangen over er Fiskeridirektoratets primære standpunkt at en slik regel ikke bør fastsettes.

Dersom NFD likevel velger å vedta dette, er direktoratets subsidiære standpunkt at en forutsetning bør være at fisken må kunne identifiseres på bakgrunn av fiskegrupper

(fiskegruppeidentifikator). En slik identifikator er ikke på plass i dagens regelverk, men vil gjøre det mulig å fastsette et dokumentasjonskrav som følger fiskegruppen som flyttes fra en lokalitet til en annen. Dette vil også innebære at unntaksvekst vil måtte beregnes ut ifra fiskegrupper fremfor lokaliteter. Dersom forslaget blir vedtatt slik det er foreslått i høringen, vil dette innebære en sammenblanding mellom lokaliteter og fiskegruppers for- og etterhistorie. Dette er uheldig på et prinsipielt grunnlag, og vil også innebære betydelige komplikasjoner med hensyn til dokumentasjonskrav og tilsyn i driftsfasen.

Fiskeridirektoratet vil understreke at en fiskegruppeindikator må være forskriftsfestet og i drift i tilstrekkelig lang tid før NFD sitt forslag kan gjennomføres. I praksis betyr det at forslaget ikke kan gjennomføres for kommende kvalifikasjonsperiode.

Vurderingen av telleusikkerhet

Når det gjelder telleusikkerhet baserer denne seg på manuell telling. Fiskeridirektoratet har foreslått en lavere lusegrense enn det som fremgår av dagens regelverk og foreslått videreføring av dette. Dersom man skal operere med en lavere lusegrense og fremdeles telle lus manuelt, må man ha et større utvalg av prøveuttak enn det som er vanlig etter dagens praksis. Etter Fiskeridirektoratets syn lar lusetelling ved lavere lusegrense seg først og fremst gjennomføre ved bruk av automatisk telling. Vi viser til vår gjennomgang over for en nærmere redegjørelse for vårt synspunkt på dette.

2.2 Nærmere om ny § 12a

Ny § 12 a fastsetter regler om søknad om unntaksvekst til Mattilsynet. Fiskeridirektoratet er enig med NFD sine refleksjoner i høringsnotatet når det gjelder muligheten for å gå bort fra en søknadsbasert løsning. Fiskeridirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til denne bestemmelsen.

2.3 Nærmere om ny § 12b

Ny § 12 b i produksjonsområdeforskriften inneholder regler om beregning av tilbudets størrelse, som i gjeldende forskrift fremgår av § 12 tredje ledd.

Når det gjelder forslag til ny § 12 b tredje ledd, er det innført en presisering i andre punktum om at «*[d]ødfisk og annet tap av fisk i beregningsperioden medregnes ikke i beregningen av tilvekst*». Fiskeridirektoratet er positive til denne presiseringen, og mener at dette vil kunne bidra til å redusere dødelighet i lakseproduksjonen. Slik systemet er lagt opp i dag utgjør beregningsgrunnlaget for unntaksvekst økning i biomasse i beregningsperioden pluss dødfisk fra lokaliteten i samme periode. Fiskeridirektoratet har i praksis sett klare eksempler på at aktører, i forsøk på å oppfylle kriteriene for unntaksvekst, har drevet på en måte som har gitt forhøyet behandlingsindusert dødelighet og redusert fiskevelferd. Direktoratet mener at dette er en viktig presisering, som sammen med begrensningen av antall medikamentfrie behandlinger vil kunne bidra til å redusere dødeligheten.

NFD har foreslått å ta inn det konkrete regnestykket for beregning av tilbudets størrelse i § 12 b fjerde ledd, hvor det fremgår at «*[t]ilbudets størrelse beregnes slik: Den gjennomsnittlige årlige tilveksten på lokaliteten i kvalifikasjonsperioden divideres med snittet for selskapets dokumenterte kapasitetsutnyttelse i det produksjonsområdet lokaliteten tilhører. Resultatet multipliseres med inntil 6 prosent*».

Denne bestemmelsen er hovedsakelig en gjenspeiling av regelen i forskrift om kapasitetsjusteringer for tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2022 (kapasitetsjusteringsforskriften 2022) § 23 tredje ledd. Fra et regelteknisk standpunkt mener Fiskeridirektoratet at man som hovedregel ikke bør ta inn en regel som sier det samme som bestemmelser i andre forskrifter. Dette innebærer at en

allerede lang forskriftstekst øker i volum, og kan bidra til å gjøre teksten mer utilgjengelig og kompleks. På den andre siden ser Fiskeridirektoratet at det ut ifra et informasjonssynspunkt er behov for å se disse reglene i sammenheng. Fiskeridirektoratet vurderer at hensynet til informasjon kan ivaretas ved å henvise til den aktuelle bestemmelsen i kapasitetsjusteringsforskriften 2022. Videre kan ikke Fiskeridirektoratet se at det er nødvendig å inkludere leddets siste punktum, da det også fremgår av forslag til § 12 b sjette ledd at «[h]ver tillatelse kan maksimalt økes med seks prosent i hver tildelingsrunde».

I lys av dom fra Gulating lagmannsrett av 14. november 2022 (LG-2022-16008) bemerker Fiskeridirektoratet at det også kan vurderes å endre henvisningen i produksjonsområdeforskriften § 9 tredje ledd, slik at det fremkommer tydeligere at denne er ment å gjelde foreslått § 12 b andre ledd andre punktum (gjeldende § 12 tredje ledd andre punktum). Det kan også være nærliggende å vurdere å presisere allerede i § 12 at nedjustering i eller i medhold av § 9 tredje ledd bestemmes av hvor stor andel av tillatelseskapasiteten som faktisk er benyttet på den aktuelle lokaliteten.

2.4 Nærmere om ny § 12c

Forslag til ny § 12 c inneholder en bestemmelse om at kapasitetsjustering etter § 12 b tilbys mot betaling av et vederlag til statskassen, og at dette fastsettes særskilt av NFD ved hver tildelingsrunde. Innholdet i bestemmelsen tilsvarer regelen i dagens § 12 femte ledd. Fiskeridirektoratet støtter at bestemmelsen videreføres, og har ingen ytterligere merknader til ny § 12 c.

2.5 Øvrige tilbakemeldinger

På side 11 i høringsnotatet fremgår det at beregningen av tilbudets størrelse «gjøres av Statsforvalteren etter at Mattilsynet har gjort vedtak om at en lokalitet klassifiserer for unntak». Videre fremgår det på side 13 at NFD har vurdert en løsning hvor Mattilsynet «publiserer en liste over hvem som kvalifiserer til å søke Statsforvalteren om vekst etter unntaksregelen».

Fiskeridirektoratet vil påpeke at det ikke er riktig at Statsforvalteren har dette ansvaret etter dagens system. Det som tidligere var Fiskeridirektoratet region Midt skal gi forslag til beregning av tilbudet etter kapasitetsjusteringsforskriften 2022 § 19, og fylkeskommunen skal behandle søknader og fatte vedtak, jf. § 18. Fiskeridirektoratet legger til grunn at denne feilen har oppstått ved en inkurie.

Fiskeridirektoratet vil avslutningsvis knytte en kommentar til begrepsbruk. NFD benytter gjennomgående i høringsnotatet begrepet «ikke-medikamentell behandling». Vi har derimot merket oss at Veterinærinstituttet konsekvent bruker begrepene «medikamentfri behandling» og «medikamentfrie metoder». Mattilsynet ser ut til å være mindre konsekvent i bruken og varierer mellom å bruke «ikke-medikamentell» og «medikamentfri» om like tilfeller. De to uttryksmåtene framstår helt klart som synonymer, men Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at «medikamentfri behandling»/«medikamentfrie metoder» er faglig og språklig mer presise uttrykk enn «ikke-medikamentell behandling» og «ikke-medikamentelle metoder». Når dette uttrykket skal inn i regelverket, vil vi foreslå at NFD harmonerer begrepsbruken med Veterinærinstituttet og bruker «medikamentfri» i forskriftsteksten.

Med hilsen

Jon-Erik Henriksen
divisjonsdirektør

Anne B Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

OSLO

